

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

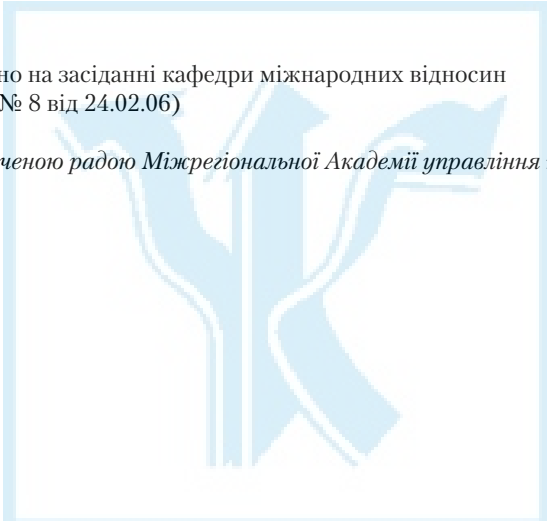
НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
дисципліни
“ІСТОРІЯ СВІТОВИХ ЦИВІЛІЗАЦІЙ”
(для бакалаврів)

Київ 2006

Підготовлено професором кафедри міжнародних відносин
О. В. Пустовітом

Затверджено на засіданні кафедри міжнародних відносин
(протокол № 8 від 24.02.06)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Пустовіт О. В. Навчальна програма дисципліни “Історія світових цивілізацій” (для бакалаврів). — К.: МАУП, 2006. — 18 с.

Навчальна програма містить пояснювальну записку, тематичний план, зміст дисципліни “Історія світових цивілізацій”, вказівки до виконання контрольної роботи, теми контрольних робіт, питання для самоконтролю, а також список літератури.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Дисципліна “Історія світових цивілізацій” має на меті ознайомити студентів з поняттям “цивілізація” — надзвичайно глибоким, різномітним і багатоаспектним. Що таке цивілізація? Це рівень суспільного розвитку, матеріальної і духовної культури, досягнутий певним суспільством у конкретну історичну добу.

Різні дослідники тлумачать термін “цивілізація” по-різному: так, Освальд Шпенглер протиставляє цивілізацію культурі, а в англійській мові “культура” і “цивілізація” — синоніми. Історія людства — це історія найрізноманітніших цивілізацій. Освічена людина повинна володіти знаннями щодо їх характерних рис.

Хронологічні межі курсу гранично широкі — від початку людської історії до ХХ ст.

Програма побудована за історико-хронологічним принципом і охоплює різні типи цивілізацій.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН дисципліни “ІСТОРІЯ СВІТОВИХ ЦИВІЛІЗАЦІЙ”

№ пор.	Назви змістових модулів і тем
1	Змістовий модуль 1. Від початку історії до Нового часу Цивілізація як суспільно-історичне явище. Теорії цивілізацій
2	Передісторія людського суспільства
3	Месопотамська, шумерська, вавілонська, єгипетська, індійська та китайська цивілізації
4	Цивілізації Східного Середземномор'я
5	Давньогрецька і Давньоримська цивілізації
6	Візантійська цивілізація. Арабська ісламська цивілізація
7	Західноєвропейська середньовічна цивілізація
	Змістовий модуль 2. Від XVII ст. до сьогодення
8	Європа XVII ст. Передіндустріальна цивілізація
9	Доба Просвітництва
10	Доба індустріальної цивілізації
11	Постіндустріальна цивілізація
Разом годин: 216	

ЗМІСТ
дисципліни
“ІСТОРІЯ СВІТОВИХ ЦИВІЛІЗАЦІЙ”

Змістовий модуль 1. Від початку історії до Нового часу

Тема 1. Цивілізація як суспільно-історичне явище. Теорії цивілізацій

Історія як наука та її місце в системі гуманітарних наук. Принципи вивчення історичних фактів. Принципи періодизації історії. Формування і еволюція поняття цивілізації. Концепції лінійної і циклічної історії. Культурно-історична концепція О. Шпенглера. Постмодерн і новітня теорія цивілізацій. Світові і локальні цивілізації. Фази цивілізацій. Структура цивілізацій.

Література [4; 16; 21–23; 30; 38; 41; 48]

Тема 2. Передісторія людського суспільства

Становлення людського суспільства. Проблема походження людини. Формування *Homo sapiens*. Розвиток мислення. Спілкування, накопичення знань і досвіду. Спосіб життя людини доби палеоліту: прямоходження, застосування знарядь праці, користування вогнем. Неандертальська людина. Матріархат і культ жінки. Доба мезоліту: неолітична революція. Землеробство і скотарство. Винахід гончарного круга і колеса. Духовний світ людини доби неоліту. Виникнення приватної власності. Патріархат.

Література [7; 8; 21; 23; 30; 41; 42]

Тема 3. Месопотамська, шумерська, вавілонська, єгипетська, індійська та китайська цивілізації

Месопотамська цивілізація

Давнє Дворіччя. Повені Тигра і Євфрата. Витоки месопотамської цивілізації. Культура Джармо. Хасуньська культура. Халіфська культура. Убейдська культура.

Шумерська цивілізація

Урукська культура. Іррагіційне землеробство, торгівля, транспорт, ремесла. Винахід писемності. Глиняні книги. Храми-зіккурати. Виникнення міст-держав. Досягнення шумерської цивілізації. Релігія Шумера. Епос про Гільгамеша. Систематизація наукових знань: математика, астрономія, медицина, географія.

Вавілонська цивілізація

Суспільство і держава. Закони Хаммурапі. Патріархальні традиції. Особисті і сімейні боги. Культ Мардука і його зв'язок із культом влади царя. Культ Іштар. Світська і культова література. Цивілізація халдейського Вавілона.

Єгипетська цивілізація

Становлення цивілізації на берегах Нілу. Природні умови. Родючість землі і регулярні повені Нілу. Скотарство і землеробство в долині Нілу.

Багатовікова історія Єгипту, найвидатніші фараони та їхній внесок у державотворення.

Єгипетська писемність: ієрогліфіка, ієратика, демотика. Художня література: казки, повчання, лірика. Науково-практичні знання єгиптян: математика, астрономія, медицина.

Система освіти. Єгипетська архітектура, скульптура, живопис. Вплив Давньоєгипетської цивілізації на країни Середземномор'я.

Індійська цивілізація

Країна між Гімалаями і океаном. Природні умови і клімат. Етнічна і мовна характеристика Індії. Культурно-історична замкненість регіону.

Основні досягнення давньоіндійської цивілізації. Релігія в духовному житті індійців. Ведизм. Буддизм. Джайнізм. Енциклопедії індійського життя: Махабхарата і Рамаєна. Архітектура. Фрески Аджанти. Досягнення в царині математики, медицини, астрономії. Аюрведа — наука про довголіття.

Китайська цивілізація

Найвидатніші досягнення: ієрогліфічна писемність, винахід паперу, державотворення, поезія, релігія, філософія, мистецтво. Знання стародавніх китайців: основи статистики, математики, календар, медицина. Виробництво шовку, художня кераміка.

Література [8–10; 21; 25; 26; 30; 104]

Тема 4. Цивілізації Східного Середземномор'я

Фінікійська цивілізація

Природа і населення країни. Фінікійські міста-держави: Тір, Сідон, Бібл, Угаріт. Фінікійські колонії. Заснування Карфагена.

Створення фінікійцями алфавіту. Особливості фінікійського мистецтва. Вплив Фінікії на античний світ.

Стародавня Сірія

Природні умови. Міста-держави. Вторгнення арамеїв. Постання Дамаського царства. Арамейська культура. Арамейська мова – засіб міжнародного спілкування на Сході.

Стародавня Палестина

Скотарство і землеробство. Ієріхон – центр ранньої землеробської культури. Філістимляни. Вторгнення давньоєврейських племен. Ізраїльсько-Іудейське царство. Єрусалимський храм.

Література [4; 5; 8–10; 16; 20; 21; 23; 24; 27; 30]

Тема 5. Давньогрецька і Давньоримська цивілізації

Історія Давньої Греції. Олімпійський пантеон. Гомер: Іліада і Одисея. Давньогрецький поліс: Афіни і Спарта.

Протистояння давньогрецької демократії і східної деспотії: греко-перські війни.

Афіни доби Перікла: школа Еллади.

Завоювання Александра Македонського: цивілізація еллінізму.

Давньоримська цивілізація: вплив Греції.

Давній Рим – володар світу. Культурний спадок античності.

Література [10; 11; 21; 22; 24; 26–29]

Тема 6. Візантійська цивілізація. Арабська ісламська цивілізація

Ромеї – спадкоємці римлян. Формування візантійської державності. Константинополь – столиця Візантії. Храм святої Софії в Константинополі. Влада імператора і влада церкви. Найвищий злет візантійської цивілізації – правління Юстиніана I.

Іслам – основа арабської цивілізації. Діяльність Мухаммеда. Мекка – релігійний центр мусульман. Коран – священна книга мусульман. Релігійно-філософські основи іслама. Догматика Корана. Етика іслама. Взаємодія арабської і європейської культур.

Література [3; 5; 7–10; 16; 21; 31; 41; 100]

Тема 7. Західноєвропейська середньовічна цивілізація

Загибель Західної Римської імперії – межа між античністю і середньовіччям. Теоцентризм середньовіччя: християнізація Європи. Теологія і схоластика: проблема віри і знання. Середньовічне мистецтво: романіка і готика.

Готичний собор — всесвіт Середньовіччя. Символізм християнської культури.

Література [14; 21; 22; 24; 30; 31; 100; 105]

Змістовий модуль 2. Від XVII ст. до сьогодення

Тема 8. Європа XVII ст. Передіндустріальна цивілізація

Вступ Європи до Нового часу: особливості переходу від Середньовіччя до передіндустріальної цивілізації. Секуляризація культури. Нова система уявлень про призначення людини.

Великі географічні відкриття. Фернан Магеллан і перша кругосвітня подорож.

Протестантизм і протестантська етика.

Формування нової картини світу: наукова революція XVII ст. Абсолютизм як соціально-політична система передіндустріальної цивілізації.

Література [1–3; 7; 17; 19; 21; 22; 33; 34]

Тема 9. Доба Просвітництва

Секуляризація суспільної думки. Наука і релігія. Англійське Просвітництво: Джон Локк. Економічне вчення Адама Сміта. Суспільний договір, розподіл влади.

Французьке Просвітництво: Вольтер, Руссо, Дідро. Просвітництво і французька буржуазна революція. Створення США.

Література [7; 18; 19; 21; 22; 24; 30; 33; 41]

Тема 10. Доба індустріальної цивілізації

Від аграрної до індустріальної економіки.

Від мануфактури до фабричного виробництва. Якісні зміни в господарському житті. Урбанізація. Вільна праця і підприємництво.

Вікторіанська доба в Англії. Англійська колоніальна імперія. Громадянська війна в США. Об'єднання Німеччини та Італії.

Література [7; 21; 22; 24; 30; 33; 41; 66; 100]

Тема 11. Постіндустріальна цивілізація

Науково-технічна революція (НТР). Зміна соціальної структури суспільства: зростання міського населення. Зміна способу життя. Розширення сфери інформації та послуг. Негативні наслідки НТР.

Суспільство споживання. Глобальні проблеми сучасності: екологія, демографія, політика.

Література [4; 12; 13; 20; 21; 24; 32; 66; 79; 104]

ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

В окремих випадках студент може самостійно запропонувати та розробити тему контрольної роботи, попередньо обговоривши її з викладачем.

Основні вимоги до оформлення контрольної роботи:

- обґрунтування вибраної теми;
- опрацювання і конспективний виклад відповідної літератури;
- наявність авторського (творчого) розділу;
- наявність списку використаної літератури.

Обсяг роботи – до 25 машинописних сторінок.

Варіант контрольної роботи студент вибирає за першою літерою свого прізвища:

А – 1, Б – 2, В – 3, Г – 4, Д – 5, Є(Е) – 6, Ж – 7, З – 8, І(Ї) – 9, Й – 10, К – 11, Л – 12, М – 13, Н – 14, О – 15, П – 16, Р – 17, С – 18, Т – 19, У – 20, Ф – 21, Х – 22, Ц – 23, Ч – 24, Ш – 25, Щ – 26, Ю – 27, Я – 28.

ТЕМИ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

1. Методологія історичної науки.
2. Основні функції історичної науки.
3. Принципи історичного дослідження.
4. Критерії періодизації історії.
5. Поняття “цивілізація” в історичній науці.
6. Історичний прогрес і історичний регрес у працях Гесіода і Тіта Лукреція Кара.
7. Антитеза “варварство – цивілізація” в античному світі.
8. Циклізм античного світосприйняття.
9. Лінійна концепція історичного процесу в християнському розумінні історії суспільства.
10. Поняття “цивілізація” в європейській суспільній думці XVIII ст.
11. Лінійна концепція історичного прогресу: погляди Ж. А. Кондорсе і Ж.-Ж. Руссо.
12. Дж. Віко та ідея локальних цивілізацій.
13. Розвиток ідеї локальних цивілізацій у працях І. Г. Гердера.

14. Концепції прогреса і цивілізації у працях Ф. Гізо.
15. Історіософія Г. В. Ф. Гегеля.
16. Позитивізм як етап в розвитку теорії цивілізацій: О. Конт, Г. Спенсер.
17. Концепція культурно-історичних типів Н. Я. Данилевського.
18. Льюїс Морган і його теорія еволюції від дикості до цивілізації.
19. Ф. Енгельс про цивілізацію як стадію історичного розвитку.
20. Цивілізаційна криза початку ХХ ст. і праця О. Шпенглера “Запад Заходу”.
21. Культурні суперсистеми П. Сорокіна — етап у розвитку теорії цивілізацій.
22. Концепція осевого часу К. Ясперса.
23. Теорія архетипів К. Юнга в контексті досліджень цивілізаційних процесів.
24. Вплив психоаналітичної теорії З. Фрейда на розуміння історичних процесів дослідниками ХХ ст.
25. Фази цивілізації (за А. Тойнбі).
26. Цивілізаційна концепція Ф. Броделя.
27. Формування сучасної людини: стадії антропогенезу.
28. Духовний світ первісної людини.
29. Виникнення писемності: піктографія.
30. Людина і природа в первісному суспільстві.

МАУП

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. **Форми об'єднання людей у первісному суспільстві.**
2. **Праця, вогонь і слово — кроки людини до цивілізації.**
3. **Перехід від матриархату до патріархату, особливості патріархальної спільноти.**
4. **Прадавні форми міфології і релігії.**
5. **Первісні культури.**
6. **Найважливіші відкриття і винаходи первісних людей.**
7. **Цивілізації Стародавнього Сходу.**
8. **Стародавній Аккад.**
9. **Наукові знання і культура стародавніх шумерів.**
10. **Стародавній Вавілон, його місце в історії Стародавнього Світу.**
11. **Закони Хаммурапі.**
12. **Міфи і релігія Стародавньої Месопотамії.**
13. **Епос про Гільгамеша.**
14. **Виникнення перших імперій Стародавнього Сходу.**
15. **Рабство в житті давньосхідного суспільства.**
16. **Ніл — джерело життя (природний фактор у розвитку давньоєгипетської цивілізації).**
17. **Давньоєгипетські піраміди та їх будівничі.**
18. **Живопис Стародавнього Єгипту.**
19. **Писемність Стародавнього Єгипту.**
20. **Влада і суспільство в Єгипті доби еллінізму.**
21. **Вчення Конфуція.**
22. **Конфуціанство, даосизм і буддизм у Стародавньому Китаї.**
23. **Мистецтва і наукові знання у Стародавньому Китаї.**
24. **Виникнення і розповсюдження буддизму.**
25. **Рамаяна — перлина стародавньої поезії.**
26. **Стародавній Крит: легенди та історія.**
27. **Кріто-мікенська цивілізація.**
28. **Золото Трої: історія відкриття.**
29. **Поезія та історія в поемах Гомера.**
30. **Особливості давньогрецької цивілізації.**
31. **Давньогрецький поліс.**
32. **Антична демократія.**
33. **Олімпійський пантеон — боги Стародавньої Греції.**
34. **Жінка в давньогрецькому суспільстві.**
35. **Виховання і освіта в Стародавній Греції.**

36. Відлуння давньогрецької поезії в історії літератури.
37. Світ почуттів стародавнього грека в поезії Архілоха, Сапфо, Анакреона.
38. Давньогрецький театр.
39. Давньогрецька скульптура як втілення ідеала людської краси.
40. Виникнення історії: Геродот, Фукидід, Ксенофонт.
41. Політичні трактати Аристотеля.
42. Евклід і розвиток наукового знання.
43. Демокріт і Платон: два шляхи розвитку античної думки.
44. Побут і повсякденне життя стародавніх греків.
45. Елліністична цивілізація.
46. Особливості давньоримської цивілізації.
47. Пантеон давньоримських богів.
48. Давній Рим: від республіки до імперії.
49. Давній Рим — спадкоємець давньогрецької культури.
50. Раб і рабовласник: діалектика взаємодії.
51. Спадок античної цивілізації і сучасність.
52. Культурно-історичне значення римського права.
53. Роль видовищ в цивілізації Давнього Риму.
54. Цирк і гладіатори в Давньому Римі.
55. Видатний давньоримський поет Гай Валерій Катулл.
56. Цицерон — красномовець і політик.
57. Давній Рим і варвари.
58. Боротьба християнства з аріанством.
59. Християнство і культурний спадок античності.
60. Вплив загибелі Західної Римської імперії на долю цивілізації.
61. Картина світу середньовічної людини.
62. Каролінгське Відродження.
63. Завоювання Англії норманами.
64. Монастирі в середньовічному суспільстві.
65. Історія папства.
66. Середньовічне місто.
67. Середньовічний університет.
68. Кургуазна література.
69. П'єр Абеляр.
70. Р. Бекон і розвиток природничих наук.
71. Поезія вагантів.
72. Поезія трубадурів.
73. Історія хрестових походів.

74. Світогляд і творчість Данте.
75. Флоренція доби Відродження.
76. Італійські гуманісти і церква.
77. Художня культура Візантії.
78. Візантія і Русь.
79. Коран — священна книга мусульман.
80. Монотеїзм іслама і християнства.
81. Життя і вчення пророка Мухаммеда.
82. Життя і вчення Мартіна Лютера.
83. Вплив протестантизму на долю європейської цивілізації.
84. Еразм Роттердамський.
85. Північне Відродження.
86. Гуманізм творчості Ф. Рабле.
87. Високе Відродження: новий образ людини.
88. Раціоналістична філософія Декарта.
89. Макіавеллізм.
90. Держава — це я: Франція за часів Людовіка XIV.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Основна

1. *Басовская Н. И.* Период позднего феодализма в странах Западной Европы (XV — первая половина XVII в.): Учеб. пособие для студ. заочн. отд. — М., 1981.
2. *Басовская Н. И.* Период развитого феодализма в странах Западной Европы (XI—XV вв.): Учеб. пособие для студ. заоч. отд. — М., 1974.
3. *Басовская Н. И.* Период раннего феодализма в странах Западной Европы (VI—X вв.): Учеб. пособие для студ. заоч. фак-та. — М., 1975.
4. *Буданова В. П.* История мировых цивилизаций. — М., 2005.
5. *Васильев Л. С.* История Востока. — М., 1993. — Т. 1–2.
6. *Виппер Р. Ю., Реверсов И. П., Трачевский А. С.* История нового времени. — М., 1995.
7. *Всемирная история* / Под ред. Г. Б. Поляка, А. Н. Марковой. — М., 1997.
8. *Древние цивилизации* / Под ред. Г. М. Бонгард-Левина. — М., 1989.

9. *История древнего Востока* / Под ред. В. И. Кузицина. — 2-е изд., испр. — М., 1988.
10. *История древнего мира* / Под ред. И. М. Дьяконова, В. Д. Нероновой, И. С. Свенцицкой. — М., 1982. — Т. 1–3.
11. *История Древней Греции* / Под ред. В. И. Кузицина. — М., 1996.
12. *История новейшего времени стран Европы и Америки: 1918–1945* / Под ред. Е. Ф. Язькова. — М., 1989.
13. *История новейшего времени стран Европы и Америки: 1945–1990* / Под ред. Е. Ф. Язькова. — М., 1992.
14. *История средних веков* / Под ред. С. П. Карпова. — М., 1997. — Т. 1–2.
15. *Максаковский В. П.* Историческая география мира. — М., 1997.
16. *Моисеева Л. А.* История цивилизаций. Курс лекций. — Ростов н/Д, 2000.
17. *Новая история стран Европы и Америки: первый период* / Под ред. Е. Е. Юровской, И. М. Кривогуза. — М., 1997.
18. *Новая история: второй период* / Под ред. А. Е. Юровской. — М., 1976.
19. *Новая история: первый период* / Под ред. А. Е. Юровской. — М., 1972.
20. *Одиссей.* Человек в истории. Личность и общество. — М., 1900–1995. — Вып. 1–6.
21. *Павленко Ю.* Історія світової цивілізації. Соціокультурний розвиток людства. — К., 2000.
22. *Пустовит А. В.* История европейской культуры. — К., 2004.
23. *Семенникова Л. И.* Цивилизации в истории человечества. — Брянск, 1998.
24. *Синхронистическая таблица* от зарождения цивилизации до наших дней. — СПб., 1994.
25. *Хрестоматия по истории древнего Востока* / Под ред. М. А. Коростовцева, И. А. Кацнельсона, В. И. Кузицина. — М., 1980. — Т. 1–2.
26. *Хрестоматия по истории Древнего мира* / Под ред. В. В. Струве. — М., 1950–1953. — Т. 1–3.
27. *Хрестоматия по истории Древнего мира.* — М., 1991.
28. *Хрестоматия по истории Древнего Рима* / Под ред. В. И. Кузицина. — М., 1987.

29. *Хрестоматия* по истории Древней Греции / Под ред. Д. П. Каллистова. — М., 1964.
30. *Хрестоматия* по истории мировых цивилизаций / Под ред. В. П. Будановой. — М., 2005.
31. *Хрестоматия* по истории средних веков / Под ред. С. Д. Сказкина. — М., 1961–1963. — Т. 1–2.
32. *Хрестоматия* по новейшей истории. — М., 1961–1963. — Т. 1–3.
33. *Хрестоматия* по новой истории (1640–1870). — М., 1990.
34. *Хрестоматия* по новой истории / Под ред. А. А. Губера, А. В. Ефимова. — М., 1963. — Т. 1–2.

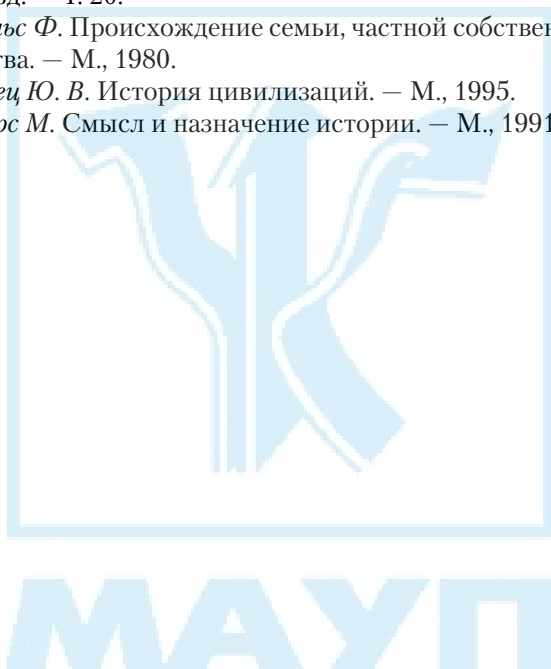
Додаткова

35. *Амелина Е.* Понятие цивилизация вчера и сегодня // *Общественные науки и современность.* — 1992. — № 2.
36. *Анналы* на рубеже веков: Антология. — М., 2002.
37. *Афанасьев Ю. Н.* Историзм против эклектики. Французская историческая школа Анналов в современной историографии. — М., 1980.
38. *Бабушкин С. А.* Теория цивилизации. — Курск, 1997.
39. *Баландин Р. К., Бондарев Л. Г.* Природа и цивилизация. — М., 1988.
40. *Барг М. А.* Цивилизационный подход к истории // *Коммунист.* — 1991.
41. *Барг М. А.* Эпохи и идеи. Становление историзма. — М., 1987.
42. *Блок М.* Апология истории или ремесло историка. — М., 1986.
43. *Будагов Р. А.* История слов в истории общества. — М., 1971.
44. *Васильев Л. С.* Цивилизации Востока: специфика, тенденции, перспективы // *Цивилизации.* — 1995. — Вып. 3.
45. *Вебер М.* Избранное. — М., 1990.
46. *Вико Дж.* Основания науки об общей природе наций. — Л., 1940.
47. *Гегель Г.* Лекции по философии истории. — СПб., 1993.
48. *Гердер И. Г.* Идеи к философии истории человечества. — М., 1977.
49. *Гречко П. К.* Концептуальные модели истории: Пособие для студ. — М., 1995.
50. *Гринин Л. Е.* Формации и цивилизации // *Философия и общество.* — 1997. — № 1.
51. *Гумилев Л. Н.* Этногенез и биосфера Земли. — Л., 1989.

52. *Гуревич А. Я.* Исторический синтез и Школа Анналов. — М., 1993.
53. *Данилевский Н. Я.* Россия и Европа. — М., 1991.
54. *Дилигенский Г. Г.* Конец истории или смена цивилизаций? // Вопросы философии. — 1991.
55. *Ерасов Б. С.* Культура, религия и цивилизация на Востоке. Очерки общей теории. — М., 1990.
56. *Ерасов Б. С.* Социальная культурология. — М., 1996.
57. *Жигунин В. Д.* Древность и современность. Человечество на пути к синтезу. — Казань, 2000.
58. *Ионов И. Н.* Теория цивилизаций // Новая и новейшая история. — 1994. — № 4, 5.
59. *Ионов И. Н., Хачатурян В. М.* Теория цивилизаций: от античности до конца XIX в. — СПб., 2002.
60. *Кедров Б. М.* О повторяемости в процессе развития. — М., 1961.
61. *Ковальченко И. Д.* Методы исторического исследования. — М., 1987.
62. *Кондорсе Ж.* Эскиз исторической картины прогресса человеческого разума. — М., 1936.
63. *Кондратьев Н. Д.* Избранные произведения. — М., 1993.
64. *Кондратьев Н. Д.* Основные проблемы экономической статики и динамики: Предварительный эскиз. — М., 1991.
65. *Кульпин Э. С.* Бифуркация Запад — Восток. — М., 1996.
66. *Лотман Ю. М.* Культура и взрыв. — М., 1992.
67. *Мабли Г.* Об изучении истории. — М., 1978.
68. *Мамонова М. А.* Запад и Восток. Традиции и новации рационального мышления. — М., 1991.
69. *Маркс К.* К критике политической экономии. Предисловие // К. Маркс, Ф. Энгельс. — Соч. — 2-е изд. — Т. 13.
70. *Мечников Л. И.* Цивилизация и великие исторические реки. — Харьков, 1924.
71. *Немчинов В. М.* Популяция, формация и цивилизация как категории гуманитарного образования // Цивилизация. — 1993. — Вып. 2.
72. *Никитаев В. В.* Проблема, культура и цивилизация в контексте современности // Культурология. — 1997. — № 2, 3.
73. *Полесовой М. П.* Проблема повторяемости в философии и естествознании. — Горький, 1970.

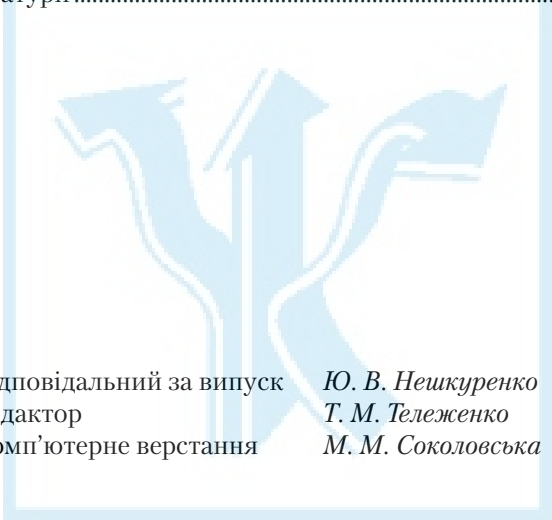
74. *Померанц Г. С.* Теория субъэкумен и проблема своеобразия стыковых культур. — М., 1995.
75. *Проблемы цивилизации и формации: Запад — Восток / Сост. В. А. Трофимов, Н. П. Шелудченко.* — М., 1996.
76. *Руссо Ж.-Ж.* Об общественном договоре, или принципы политического права. — М., 1938.
77. *Руссо Ж.-Ж.* Трактаты. — М., 1969.
78. *Садохин А. П.* Этнология. — М., 2001.
79. *Современные теории цивилизаций.* — М., 1995.
80. *Сорокин П.* Человек. Цивилизация. Общество. — М., 1992.
81. *Спенсер Г.* Сочинения. — СПб., 1898. — Т. 4.
82. *Степаняц Н. Т.* Человек в традиционном обществе Востока // Вопросы философии. — 1993.
83. *Тейяр де Шарден П.* Феномен человека. — М., 1987.
84. *Тойнби А.* Постижение истории. — М., 1991.
85. *Тойнби А.* Цивилизация перед судом истории. — М., 1995.
86. *Уколова В. И.* Арнольд Тойнби и постижение истории // А. Тойнби. Постижение истории. — М., 1991.
87. *Февр Л.* Бои за историю. — М., 1991.
88. *Февр Л.* Цивилизация: эволюция слова и группы идей. — М., 1991.
89. *Философия истории: Антология / Под ред. Ю. А. Кимелева.* — М., 1994.
90. *Фукуяма Ф.* Конец истории? // Вопросы философии. — 1990. — № 3.
91. *Хачатурян В. М.* Данилевский: европейская цивилизация и Россия // Европейский альманах: история, традиции, культура. — М., 1992.
92. *Хвостова К. В.* Византийская цивилизация // Вопросы истории. — 1996. — № 9.
93. *Цивилизации / Отв. ред. А. О. Чубарьян.* — М., 1995. — Вып. 3; 1997. — Вып. 4; 2002. — Вып. 5.
94. *Цивилизации / Отв. ред. М. А. Барг.* — М., 1992. — Вып. 1; 1993. — Вып. 2.
95. *Цивилизация и общественное развитие человека.* — М., 1989.
96. *Цивилизация: прошлое, настоящее и будущее человека.* — М., 1988.
97. *Цивилизация: теория, история и современность.* — М., 1989.
98. *Черняк Е. Б.* Цивилография. Наука о цивилизациях. — М., 1996.

99. *Шилз Э.* Общество и общества: макросоциологический подход // Американская социология. Перспективы, проблемы, методы. — М., 1972.
100. *Шпенглер О.* Закат Европы: Очерки морфологии мировой истории. — М., 1993.
101. *Эйзенштадт С. Н.* Прорывы Осевого времени: их особенности и происхождение // Современные теории цивилизаций. — М., 1995.
102. *Энгельс Ф.* Диалектика природы // К. Маркс, Ф. Энгельс. Соч. — 2-е изд. — Т. 20.
103. *Энгельс Ф.* Происхождение семьи, частной собственности и государства. — М., 1980.
104. *Яковец Ю. В.* История цивилизаций. — М., 1995.
105. *Ясперс М.* Смысл и назначение истории. — М., 1991.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.....	3
Тематичний план дисципліни	
“Історія світових цивілізацій”	3
Зміст дисципліни “Історія світових цивілізацій”	4
Вказівки до виконання контрольної роботи	8
Теми контрольних робіт	8
Питання для самоконтролю	10
Список літератури	12

Відповідальний за випуск *Ю. В. Нешкуренко*
Редактор *Т. М. Тележенко*
Комп'ютерне верстання *М. М. Соколовська*

МАУП

Зам. № ВКЦ-2670

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)

03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП